

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

2. juni 2022

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 127 (Alm. del) af 31. januar 2022 stillet efter ønske fra Alex Vanopslagh (LA)

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for effekterne af at afskaffe efterlønnen, hvis efterlønsperioden forkortes med ½ år årligt fra og med 2025, således at efterlønnen er afskaffet i 2030? Der bedes opgjort effekter i alle årene 2025-2035 på de offentlige finanser (umiddelbart provenu, provenu efter tilbageløb og provenu efter tilbageløb og adfærd) samt på arbejdsudbud og BNP. Der ønskes foretaget 2 opgørelser, dels hvor Arne-pension er afskaffet, dels hvor Arne-pension ikke er afskaffet.

Svar

I 2025 er efterlønsalderen med gældende regler 64 år, og efterlønsperioden er tre år. En gradvis forkortelse af efterlønsperioden med ½ år årligt fra 2025 indebærer, at efterlønsperioden forkortes for personer født i 1961 og senere. Da folkepensionsalderen stiger fra 67 år til 68 år i 2030, er det antagelsesvist lagt til grund, at efterlønsperioden forkortes fra 1 år til 0 år i 2029 – dvs. en fuld udfasning i år 2029, for personer født i 1963 eller senere, jf. bilagstabel 1 og 2. Afkortelsen af efterlønsperioden med et helt år i 2029 er nødvendig for at opfylde kriteriet om fuld afskaffelse i 2030.

I det følgende beregnes den skønnede strukturelle marginalvirkning af en gradvis afskaffelse af efterlønsordningen på de offentlige finanser, arbejdsudbud og BNP, opgjort med udgangspunkt i to scenarier – hhv. gældende regler og et kontrafaktisk scenarie, hvor *Aftale om en ny ret til tidlig pension (2020)* ikke var blevet gennemført.

Det skal bemærkes, at da der endnu ikke foreligger observerede data for effekterne af *Aftale om en ny ret til tidlig pension (2020)*, er opgørelserne nedenfor baseret på de skønnede virkninger af ordningen. Beregningerne er i særdeleshed omfattet af usikkerhed, da disse ikke tager højde for eventuelle effekter af det politiske serviceeftersyn af *Aftale om en ny ret til tidlig pension (2020)*, som aftalepartierne har forpligtiget sig til at foretage senest i 2030. Da en afskaffelse af efterlønnen i sagens natur må indebære en adfærdsvirkning (efterløn er ikke en mulighed) har det ikke været muligt på meningsfuld vis at opgøre en umiddelbar provenuvirkning, dvs.

en virkning før adfærd. Virkningen på de offentlige finanser er derfor alene opgjort efter adfærd og tilbageløb. Det understreges, at skønnene er behæftet med betydelig usikkerhed.

I 1. halvår af 2022 er det som led i *Aftale om ny ret til tidlig pension (2020)* muligt at få sine indbetalte bidrag til efterlønsordningen tilbagebetalt skattefrit, hvis man melder sig ud af ordningen. Det lægges til grund for opgørelserne, at den betragtede udfasning af efterlønnen først annonceres på et tidspunkt, hvor muligheden for skattefri udmelding af ordningen ikke længere er gældende, dvs. efter 1. juli 2022. Derfor sker yderligere udmeldinger af efterlønsordningen, som følge af en afskaffelse af efterlønsordningen, på almindelige vilkår, hvor de tilbagebetalte efterlønsbidrag fratrækkes en afgift på 30 pct.

En udfasning af efterlønnen vil indebære en offentlig engangsudgift til tilbagebetaling af efterlønsbidrag for de personer, hvor efterløn ikke længere er en mulighed. De offentlige engangsudgifter forbundet med tilbagebetaling af efterlønsbidrag vurderes at udgøre ca. 14 mia. kr. (2022-niveau) efter afgift og tilbageløb, når der tages udgangspunkt i et scenarium inkl. reglerne for tidlig pension, og ca. 15 mia. kr. (2022-niveau) efter afgift og tilbageløb i scenariet, hvor tidlig pension ikke var indført.

Det er i opgørelsen af den offentlige udgift til tilbagebetaling af efterlønsbidrag antaget, at udmeldelsessandsynligheden stiger proportionalt med afkortningen af efterlønsperioden, således at alle født i 1963 eller senere melder sig ud af efterlønsordningen, da ordningen for disse personer er fuldt afskaffet. For personer født i 1. halvdel af 1961 forkortes efterlønsperioden fra 3 til 2,5 år, og det antages dermed at 1/6 af årgangen melder sig ud af ordningen som følge af forkortelsen.

Når efterlønsordningen afskaffes, vil de personer, der alternativt havde været på efterløn, i stedet overgå til beskæftigelse, alternative overførselsindkomster eller selvpensionering¹. En gradvis afskaffelse af efterlønsordningen vil indebære sparede udgifter til overførsler, øgede skatteindtægter som følge af den øgede beskæftigelse, færre indtægter fra efterlønsbidrag og sparede udgifter til skattefri efterlønspræmie for efterlønsberettigede, der arbejder i efterlønsalderen.

En gradvis afskaffelse af efterlønsordningen fra 2025 – i et scenarie, hvor *Aftale om en ny ret til tidlig pension (2020)* ikke er indført – skønnes at øge beskæftigelsen med 6.000 fuldtidspersoner i 2025, stigende til 23.000 fuldtidspersoner i 2030 og ca. 17.000 fuldtidspersoner i 2035, *jf. tabel 1*. Den øgede beskæftigelse skønnes at afspejle sig i en stigning i BNP (opgjort i 2022-niveau) på 6 mia. kr. i 2025, voksende til 21 mia. kr. i 2030, og 17 mia. kr. i 2035. Den offentlige saldo skønnes at

¹ Det er lagt til grund, at fleksydelsesordningen ("efterløn" for personer i fleksjob) afskaffes parallelt med efterlønsordningen. Det antages, at alle fleksydelsesmodtagere overgår til anden offentlig forsørgelse.

blive forbedret med i gennemsnit knap 9½ mia. kr. årligt efter tilbageløb og adfærd i 2030-2035. Engangsudbetalingen af efterlønsbidrag på ca. 15 mia. kr. efter afgift og tilbageløb antages at finde sted før 2025 og fremgår ikke af tabellen.

Tabel 1

Virkning på beskæftigelse, BNP og primær offentlig saldo ved gradvis afskaffelse af efterlønsordningen fra 2025, i et scenarie hvor *Aftale om en ny ret til tidlig pension (2020)* ikke er indført, 2025-2035

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
--- 1.000 fuldtidspersoner ---											
Beskæftigelse	6	11	13	15	19	23	24	21	17	16	17
--- mia. kr. 2022-niveau ---											
BNP	6	10	12	14	18	21	22	20	17	17	17
Primær Saldo	2	5	6	8	11	9	11	10	9	9	8

Anm.: Virkningerne er angivet i strukturelt 2022-niveau. Virkningerne er eksklusiv ekstraordinære engangsudbetalinger af efterlønsbidrag, som ikke indgår i beregningen af den strukturelle offentlige saldo.

Kilde: Danmarks Konvergensprogram, maj 2022 og egne beregninger.

En gradvis afskaffelse af efterlønsordningen fra 2025 – i et scenarie, hvor *Aftale om en ny ret til tidlig pension (2020)* er indført – skønnes at øge beskæftigelsen med 2.000 fuldtidspersoner i 2025, stigende til 18.000 personer i 2030 og ca. 15.000 personer i 2035, jf. tabel 2. Tilsvarende skønnes BNP (opgjort i 2022-niveau) at stige med 2 mia. kr. i 2025, 17 mia. kr. i 2030, og 14 mia. kr. i 2035. Den offentlige saldo skønnes at blive forbedret med i gennemsnit knap 8 mia. kr. årligt efter tilbageløb og adfærd i 2030-2035. Den ekstraordinære engangsudbetaling af efterlønsbidrag på ca. 14 mia. kr. efter afgift og tilbageløb antages at finde sted før 2025 og fremgår ikke af tabellen.

Tabel 2

Virkning på beskæftigelse, BNP og primær offentlig saldo ved gradvis afskaffelse af efterlønsordningen fra 2025, i et scenarie hvor *Aftale om en ny ret til tidlig pension (2020)* er indført, 2025-2035

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
--- 1.000 fuldtidspersoner ---											
Beskæftigelse	2	5	4	7	13	18	20	17	14	13	15
--- mia. kr. 2022-niveau ---											
BNP	2	5	4	7	12	17	18	16	14	14	15
Primær Saldo	0	2	1	4	7	7	9	8	8	8	7

Anm.: Se anmærkning til tabel 1.

Kilde: Danmarks Konvergensprogram, maj 2022 og egne beregninger.

Virkningerne på beskæftigelse, BNP og offentlige finanser af en afskaffelse af efterlønnen er således større, når de opgøres med udgangspunkt i reglerne før tidlig pension end opgjort med udgangspunkt i gældende regler. Med udgangspunkt i 2035 vurderes indførelse af tidlig pension således at bidrage til en reduktion i beskæftigelsesvirkningen af en afskaffelse af efterlønnen på omtrent 2.000 fuldtidsbeskæftigede, mens BNP-virkningen reduceres med ca. 2 mia. kr. (2022-niveau), og virkningen på den offentlige saldo reduceres med ca. 1 mia. kr. (2022-niveau).

At virkningen af en afskaffelse af efterlønnen er mindre efter indførelse af tidlig pension end før indførelsen skyldes særligt to forhold. *For det første* indebærer indførelse af tidlig pension og muligheden for skattefri tilbagebetaling af indbetalte efterlønsbidrag at en række personer har meldt sig ud af ordningen, og dermed vil en afskaffelse af efterlønnen berøre færre personer. *For det andet* vil en del af de efterlønsberettigede opfylde kriterierne for ret til tidlig pension. Efterlønsmodtagere, der opfylder kriterierne for tidlig pension, må forventes at benytte sig af muligheden for tidlig pension, hvis efterlønnen afskaffes. Hvis ikke muligheden for tidlig pension var til stede, ville en del af dem alternativt være i beskæftigelse.

Reduktionen i marginalvirkningen af at afskaffe efterlønsordningen som følge af *Aftale om en ny ret til tidlig pension (2020)* er størst i årene frem mod 2030, da der i disse år skønnes at være et større overlap mellem de efterlønsberettigede og personer med ret til tidlig pension end i årene efter 2030. Det skal bl.a. ses i lyset af, at færre indbetaler til efterlønsordningen, herunder som følge af muligheden for skattefri udmeldelse af efterlønsordningen i 2022.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister

Bilag – Tabeller med efterlønsalder og efterlønsperiode

Bilagstabel 1**Efterlønsalder med gældende regler og model for udfasning, 2013-2030**

År	Efterlønsalder		Folkepensionsalder
	Gældende	Med forslag	
2013	60	60	65
2014	60,5	60,5	65
2015	61	61	65
2016	61,5	61,5	65
2017	62	62	65
2018	62,5	62,5	65
2019	63	63	65,5
2020	63	63	66
2021	63	63	66,5
2022	63,5	63,5	67
2023	64	64	67
2024	64	64	67
2025	64	64,5	67
2026	64	65	67
2027	65	65,5	67
2028	65	66	67
2029	65	67	67
2030	65	68	68
2031	65	68	68

Anm.: Aldersgrænser, der er ændret ift. gældende regler, er fremhævet i tabellen.

Kilde: Egne beregninger.

Bilagstabel 2**Efterlønsalder med gældende regler og model for udfasning, årgang 1953-1963**

Halvårgang	Efterlønsalder		Folkepensions- alder	Efterlønsperiode (år)	
	Gældende	Med forslag		Gældende	Med forslag
1953:1	60	60	65	5	5
1953:2	60	60	65	5	5
1954:1	60,5	60,5	65,5	5	5
1954:2	61	61	66	5	5
1955:1	61,5	61,5	66,5	5	5
1955:2	62	62	67	5	5
1956:1	62,5	62,5	67	4,5	4,5
1956:2	63	63	67	4	4
1957:1	63	63	67	4	4
1957:2	63	63	67	4	4
1958:1	63	63	67	4	4
1958:2	63	63	67	4	4
1959:1	63,5	63,5	67	3,5	3,5
1959:2	64	64	67	3	3
1960:1	64	64	67	3	3
1960:2	64	64	67	3	3
1961:1	64	64,5	67	3	2,5
1961:2	64	65	67	3	2
1962:1	64	65,5	67	3	1,5
1962:2	64	66	67	3	1
1963:1	65	68	68	3	0
1963:2	65	68	68	3	0

Anm.: Aldersgrænser og efterlønsperioder, der er ændret ift. gældende regler, er fremhævet i tabellen.

Kilde: Egne beregninger.